

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL PRAŠYMO NR. 1A-104/2020 GRAŽINIMO

2020 m. gruodžio 10 d. Nr. KT209-A-S192/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-104/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas pateikė Konstituciniam Teismui prašymą ištirti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (2016 m. birželio 2 d. redakcija) (toliau – ABTĮ) 158 straipsnio 2 dalies atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai, 21 straipsnio 3 daliai, 29 straipsniui.

2. Pareiškėjas savo konstitucinių teisių pažeidimą sieja su Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. gegužės 20 d. nutartimi, kuria pareiškėjo prašymą atnaujinti procesą administracinėje byloje nutarta laikyti nepaduotu pareiškėjui nepašalinus trūkumų, nurodytų Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. gegužės 6 d. nutartyje: pareiškėjas nepateikė įrodymų, patvirtinančių, kad prašymą dėl proceso atnaujinimo surašė aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turintis asmuo, kaip reikalaujama ABTĮ 158 straipsnio 2 dalyje.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. gegužės 30 d.

4. Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. KT174-A-S160/2020 (toliau – 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendimas) pareiškėjui buvo nustatytas terminas prašymo trūkumams pašalinti, kadangi pareiškėjo prašymas neatitiko Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo

įstatymo 67¹ straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 1 dalies 10 punkte, 2 dalyje įtvirtintų reikalavimų.

2020 m. rugsėjo 30 d. sprendimu taip pat buvo atsisakyta nagrinėti pareiškėjo prašymo dalį iširti Lietuvos Respublikos teismų įstatymo, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo, Lietuvos Respublikos Prezidento įstatymo, ABTĮ 16, 22, 33, 34, 36, 44, 45, 111, 134, 159, 161 straipsnių, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 168, 169 straipsnių, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 228, 234, 235, 294 straipsnių atitiktį Konstitucijai, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko 2018 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. TP-51 patvirtintų Administracinių bylų paskirstymo ir teisėjų kolegijų sudarymo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme taisyklių, Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. I-110 patvirtintų Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos, Teisėjų tarybos 2019 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 13P-10-(7.1.2) patvirtintų Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų atitiktį Konstitucijai ir įstatymams.

5. Pareiškėjas, siekdamas pašalinti 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendime nurodytus prašymo trūkumus, per jame nurodytą terminą Konstituciniam Teismui pateikė papildomą informaciją.

Pareiškėjas, pateikdamas papildomą informaciją, taip pat prašo pripažinti prieštaraujančiais Konstitucijai teisės aktus, kurių atitiktį Konstitucijai Konstitucinis Teismas atsisakė tirti 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendimu, ir papildomai prašo iširti, ar Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 347 straipsnio 3 dalis (2016 m. lapkričio 8 d. redakcija) neprieštarauja Konstitucijos 21 straipsnio 1 daliai.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

6. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones; šios teisės įgyvendinimo tvarką nustato Konstitucinio Teismo įstatymas.

7. Konstitucinio Teismo įstatymo 67¹ straipsnyje (2019 m. liepos 16 d. redakcija) yra nustatyti Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodyto asmens prašymo turinio reikalavimai, be kita ko, prašyme nurodyti prašymą teikiančio asmens pozicijos dėl ginčijamo teisės akto prieštaravimo Konstitucijai teisinius argumentus, įskaitant pagrindžiančius, kaip buvo pažeistos šio asmens konstitucinės teisės ar laisvės (67¹ straipsnio 1 dalies 10 punktas), šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją prašyme suformuluoti aiškiai, tiksliai ir suprantamai (67¹ straipsnio 2 dalis).

8. Pareiškėjas ginčija ABTĮ 158 straipsnio „Prašymo dėl proceso atnaujinimo pateikimas“ 2 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą, pagal kurį, pasak pareiškėjo, prašymą dėl proceso atnaujinimo turi teisę pateikti tik aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turintys asmenys.

Šalindamas prašymo trūkumus pareiškėjas patikslino, jog ginčija ABTĮ 158 straipsnio 2 dalies atitiktį ne Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai, o 6 straipsnio 2 daliai, taip pat išdėstė vien bendro pobūdžio teiginius, kad ginčijamas teisinis reguliavimas diskriminuoja ne teisinį išsilavinimą turinčius asmenis, žemina jų orumą, ir pateikė savo nuomonę dėl pareiškėjo atžvilgiu priimtų teismų sprendimų. Pažymėtina, kad tokie teiginiai ir nuomonės išdėstymas negali būti laikomi teisiniais argumentais, pagrindžiančiais pareiškėjo poziciją dėl ginčijamo teisinio reguliavimo prieštaravimo Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjas nepašalino 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendime nurodytų prašymo trūkumų.

9. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnio 1 dalies (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 3 punktą, jeigu Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje nurodytas asmuo nepašalino trūkumų šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje nustatytu atveju ir terminais, toks prašymas (jo dalis) gražinamas pareiškėjui.

10. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad yra pagrindas grąžinti pareiškėjui prašymą ištirti ABTĮ 158 straipsnio 2 dalies atitiktį Konstitucijai.

11. Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnio 2 dalį prašymo grąžinimas neatima teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, kai bus pašalinti buvę trūkumai.

Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, prašymo grąžinimas prašymo trūkumų per nustatytą terminą nepašalinusiam Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje nurodytam asmeniui nesuteikia teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, jeigu šis asmuo nebegali įgyvendinti šios savo teisės pateikdamas naują prašymą Konstituciniam Teismui Konstitucinio Teismo įstatyme nustatytais sąlygomis, *inter alia* per šiame įstatyme nustatytą keturių mėnesių nuo galutinio ir neskundžiamo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos terminą (*inter alia* 2020 m. sausio 16 d., 2020 m. sausio 20 d. sprendimai, 2020 m. spalio 13 d. sprendimas Nr. KT178-A-S164/2020).

Atsižvelgiant į tai, kad dėl pareiškėjo priimta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis, nuo kurios įsiteisėjimo dienos skaičiuojamas kreipimosi į Konstitucinį Teismą terminas, įsiteisėjo 2020 m. gegužės 20 d., pareiškėjas nebegali įgyvendinti teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą pateikdamas naują prašymą Konstituciniam Teismui per Konstitucinio Teismo įstatyme nustatytą keturių mėnesių terminą.

12. Kaip minėta, pareiškėjas, pateikdamas papildomą informaciją, *inter alia* prašo pripažinti prieštaraujančiais Konstitucijai teisės aktus, kurių atitiktį Konstitucijai Konstitucinis Teismas atsisakė tirti 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendimu, taip pat papildomai prašo iširti CPK 347 straipsnio 3 dalies (2016 m. lapkričio 8 d. redakcija) atitiktį Konstitucijai.

Taigi pareiškėjas, šalindamas Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendime nurodytus prašymo trūkumus ir pateikdamas papildomą informaciją, formuluoja naujus prašymus Konstituciniam Teismui – peržiūrėti Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendimą ir iširti CPK 347 straipsnio 3 dalies (2016 m. lapkričio 8 d. redakcija) atitiktį Konstitucijai, kurie nebuvo nurodyti pareiškėjo prašyme Nr. 1A-104/2020.

12.1. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucinio Teismo įstatymo 24 straipsnio nuostatas, yra pažymėjęs, kad šiose nuostatose įtvirtintas Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodyto asmens prašymo trūkumų šalinimo institutas, pagal kurį Konstitucinio Teismo įstatymo 67¹ straipsnyje (2019 m. liepos 16 d. redakcija), išskyrus jo 1 dalies 6, 7 punktus ir 3 dalį, nustatytų reikalavimų neatitinkantis prašymas ir (ar) jo priedai grąžinami šiam asmeniui trūkumams pašalinti per nustatytą terminą (2020 m. sausio 16 d. sprendimas Nr. KT6-A-S6/2020, 2020 m. gegužės 28 d. sprendimas Nr. KT99-A-S94/2020).

Pažymėtina, kad pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 24 straipsnio 4 dalį (2019 m. liepos 16 d. redakcija) prašymo trūkumai ir terminas jiems pašalinti nurodomi Konstitucinio Teismo pirmininko potvarkyje. Kaip yra pažymėjęs Konstitucinis Teismas, Konstitucinio Teismo įstatyme nustatytas teisinis reguliavimas negali būti aiškinamas kaip užkertantis kelią Konstituciniam Teismui sprendimu nustatyti pareiškėjo prašymo trūkumus ir terminą šiems trūkumams pašalinti (2020 m. gegužės 28 d. sprendimas Nr. KT99-A-S94/2020, 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendimas Nr. KT174-A-S160/2020).

Taigi Konstitucinio Teismo įstatymo 24 straipsnyje įtvirtinto Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodyto asmens prašymo trūkumų šalinimo instituto paskirtis yra šalinti Konstitucinio Teismo pirmininko potvarkyje arba Konstitucinio Teismo sprendime nurodytus pareiškėjo pateikto prašymo trūkumus, dėl kurių jis, kaip neatitinkantis Konstitucinio Teismo įstatymo 67¹ straipsnyje (2019 m. liepos 16 d. redakcija) nustatytų reikalavimų, negali būti priimtas nagrinėti Konstituciniame Teisme. Vadinasi, pareiškėjas, kuriam nustatytas terminas prašymo trūkumams pašalinti, gali šalinti tik Konstitucinio Teismo pirmininko potvarkyje arba Konstitucinio Teismo sprendime nurodytus prašymo trūkumus, bet negali formuluoti naujų prašymų, *inter alia* iširti pradiniame prašyme neginčytų teisės aktų atitiktį Konstitucijai (ar kitam aukštesnės galios teisės aktui), peržiūrėti Konstitucinio Teismo baigiamuosius aktus.

12.2. Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, asmenys, manantys, kad jų konstitucinės teisės ar laisvės buvo pažeistos, turi ne tik teisę jas ginti, bet, nusprendę šia teise pasinaudoti, turi pareigą tai daryti operatyviai, atidžiai, rūpestingai ir sąžiningai (*inter alia* 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT17-A-S17/2020, 2020 m. liepos 9 d. sprendimas Nr. KT119-A-S110/2020, 2020 m. lapkričio 12 d. sprendimas Nr. KT192-A-S177/2020).

12.3. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Konstitucinis Teismas neturi pagrindo svarstyti pareiškėjo prašymo peržiūrėti Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 30 d. sprendimą ir ištirti CPK 347 straipsnio 3 dalies (2016 m. lapkričio 8 d. redakcija) atitiktį Konstitucijai.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 28 straipsniu, 67¹ straipsnio 1 dalies 10 punktu, 2 dalimi, 70 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Gražinti pareiškėjui [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-104/2020 ištirti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (2016 m. birželio 2 d. redakcija) 158 straipsnio 2 dalies atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijos 6 straipsnio 2 daliai, 21 straipsnio 3 daliai, 29 straipsniui.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas